

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه اصلاح ماده واحده قانون اصلاح ماده (۱) قانون برنامه چهارم

توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

برای مقاوم سازی مدارس بدون استحکام - مصوب ۱۳۸۵»

(ویرایش دوم)

مقدمه

گزارش سازمان نوسازی مدارس کشور حاکی است که ساختمان ۵۲ هزار مدرسه و حدود ۲۶۰ هزار کلاس قدیمی، غیراستاندارد و ناامن است. برخلاف تصور، بیشترین تعداد مدارس فرسوده و خطر آفرین در استان تهران قرار دارد.

مجلس شورای اسلامی با اصلاح ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه، معادل ریالی برداشت ۳۹۵۴ میلیون دلار از حساب ذخیره ارزی را برای تخریب و بازسازی ۲۶۶۶۳ مدرسه شامل ۱۳۱۹۳۵ کلاس خطر آفرین و همچنین مقاوم سازی ۲۴۶۹۵ مدرسه شامل ۱۲۶۰۱۰ کلاس بدون استحکام طی ۴ سال از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۸ به شرح جدول زیر اختصاص داد.

سال	اعتبار (میلیون دلار)
۱۳۸۵	۶۰۹
۱۳۸۶	۱۱۱۵
۱۳۸۷	۱۱۱۵
۱۳۸۸	۱۱۱۵
جمع	۳۹۵۴

در تبصره «۲» قانون مصوب، قید شده است که تأیید مقاوم بودن کلاس‌های ساخته شده در برابر زلزله توسط پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله ضرورت دارد. همچنین ساختمان‌های ساخته شده از نظر واجد بودن شرایط استحکام ساختمان و استانداردهای لازم باید به تأیید وزارت مسکن و شهرسازی برسد. در تبصره «۳» قانون مذکور نیز بر رعایت کامل مقررات ملی ساختمان ایران و الزامات مندرج در قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان تأکید شده است.

سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور که از سوی دولت متولی اجرای ماده قانونی فوق و تبصره‌های آن است وجود تبصره‌های «۲» و «۳» قانون مذکور را تداخل وظایف و موجب کندی کار دانسته و نیز مشکلات ناشی از تعبیر و تفسیر آن را گوشزد نموده و تقاضای حذف این تبصره‌ها از قانون و جایگزینی آن‌ها را نموده است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی پس از بررسی جامع مسأله و کسب نظر از مسئولین اجرائی مرتبط با موضوع نظریه کارشناسی را به شرح زیر ارائه می‌نماید:

نظریه کارشناسی

موضوع مقاوم سازی ساختمان‌های موجود علم جدیدی است که متخصصین آن در کشور بسیار کم بوده و کلیه دستگاه‌های اجرائی از جمله سازمان نوسازی توسعه و تجهیز مدارس نیازمند استفاده از خدمات متخصصین امر هستند. از طرفی پژوهشگاه بین‌المللی زلزله شناسی و مهندسی زلزله فاقد توان اجرائی برای بررسی و تأیید طرح‌های مقاوم سازی با این وسعت و تعداد هستند. همچنین وزارت مسکن و شهرسازی فاقد سازوکار لازم برای بررسی طرح‌های سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس از نظر واجد شرایط استحکام بودن ساختمان مدارس است. لذا از سویی محدود کردن سازمان نوسازی مدارس برای به تأیید رساندن طرح‌ها توسط پژوهشگاه زلزله‌شناسی و وزارت مسکن و شهرسازی امر صحیح نبوده و از سویی با توجه به حساسیت موضوع، عدم کنترل طرح‌ها توسط دستگاه متخصص ثالث صحیح نیست. لذا تبصره‌های زیر به جای تبصره‌های «۲» و «۳» قانون مذکور پیشنهاد می‌شود:

تبصره‌های جایگزین

تبصره «۲» - طرح‌های مطالعات مقاوم سازی مدارس باید توسط مهندسین مشاور ذی‌صلاح (که دارای رتبه‌بندی مقاوم سازی ساختمان از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشند) یا مراکز علمی - پژوهشی که در زمینه مقاوم سازی دارای سابقه تحقیقاتی هستند تهیه شوند و به تأیید شرکت‌های مهندسین مشاور یا مراکز علمی و تحقیقاتی ویژه‌ای برسند که توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تعیین می‌شوند. همچنین برای اجرایی بودن مقاوم‌سازی مدارس مدت اجرای اهداف این لایحه شش سال تمدید می‌شود. ضروری است دولت در چارچوب ارقام کلی لایحه میزان اعتبار قابل جذب در سال‌های مختلف را با توجه به ظرفیت فنی و کارشناسی کشور تعیین و در بودجه‌های سالانه به تصویب مجلس شورای اسلامی برساند.

تبصره «۳» سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی مکلف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و با هدف افزایش ظرفیت تخصصی برای مقاوم‌سازی ساختمان‌های کم‌دوام، معادل یک درصد از بودجه تخصیصی به این لایحه را در طول دوره اجرا به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تخصیص دهد تا با استفاده از آن نسبت به تربیت نیروی انسانی موردنیاز کشور اقدام نماید.

تبصره «۴» - چنان‌چه مطالعات آسیب‌پذیری ساختمان‌های موجود مدارس، نشان دهد که برخی از مدارس قابل مقاوم‌سازی نیستند یا هزینه اجرای مقام سازی در مقایسه با تخریب و نوسازی مدارس قابل توجیه نباشد، دولت می‌تواند نسبت به تخریب و نوسازی آن‌ها اقدام نماید. تصمیم‌گیری در این‌باره به عهده شورایی مرکب از نمایندگان سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و وزارت آموزش و پرورش و استانداری محل خواهد بود.

تبصره «۵» - برای تخریب و نوسازی مدارس، دولت موظف است ترتیبی اتخاذ نماید تا الزامات فنی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و نیز مقررات ملی ساختمان چه در طراحی و چه در اجرا رعایت شود. رعایت الزامات این تبصره همانند رعایت آن در سایر ساختمان‌های دولتی جدیدالاحداث خواهد بود.

تبصره «۶» - کلیه طرح‌های تخریب و نوسازی و نیز طرح‌های مقاوم‌سازی مدارس موضوع این قانون پس از تکمیل باید به مدت ۳۰ سال در مقابل حوادث ناشی از زلزله، سیل و طوفان توسط سازنده بنا نزد یکی از شرکت‌های بیمه دولتی و خصوصی بیمه شوند.